1938 ий 3 МАРТ № 20 (403) Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

Самырык комсомолэц-шамыч дэнэ пашам ыштыман

Комсомол организацийшамычын задачышт—комсомолэц-шамычым большэвистский партийлан да родинлан мучашдымын прэданный, социализм ыштымаштэ идэйнэ пэнгыдэ бойэц-шамычым воспитатлаш. Тидлан эн пэрвойак комсомолыш пурышо кажнэ молодьожым коммунизм шӱлышэш воспитатлаш. Нунын коклаштэ массэ воспитатэльный пашам кумдан шараш, чылаштымат политучобо дэнэ авалтыман. Кажнэ самырык комсомолэцым общэствэннэ пашашкэ шупшын шогыман. Нунылан шуктэн кэртмэ комсомольский да общэствэннэ поручэнийым пуман. Шуктэн шогымыштым тэргаш да шуктэн шогашышт полышым пуаш кӱлэш.

Роҥго райкомол гын тидэ кугу пашам ок аклэ. Тидэ районышто ныл тылзэ коклаштэ комсомолыш 70 йэҥым пуртымо. Но нунын коклаштэ нимогай воспитатэльный пашам огыт ыштэ. Политучобо дэнэ авалтымэ огытыл. Комсомольский дэн общэствэннэ поручэнийым шуктэн огыт кэрт, манын огыт пу. Тидын дэнэ нуно комсомол дэч кӱрылтыныт, шукыжо комсомол погынымашкат коштмым чарнэныт. А райкомол сэкрэтарь Сорокин да политучобо отдэл вуйлатышэ Бахтин йолташмыт вэрлашкэ лэктын, нунын дэнэ пашам ыштымэ олмэш, райкомолышто бӱрократла засэдатлэн да циркулярым возэн шинчылтыт. Вэт Сорокин йолташ комсомол конфэрэнций дэч вара (7 тылзэ жапыштэ) ик пропагандистын политзаньатийыштыжэ лийын огыл. Пэрвичнэ комсомол организацийлаштэ пэш шагал лийын. Адак лийын гынат самырык комсомолэц-шамычлан пэш шагал полышым пуэн. Садланак Сорокин дэн Бахтин йолташмыт район кӧргыштӧ самырык комсомолэц - шамыч дэнэ кузэ паша шындымэ, кушто нуно тунэмыт, кузэ сойузно пашашкэ шупшалтыт, огыт палэ. Сорокин дэн Бахтин йолташмыт нинэ ончыл молодьож комсомолыш пуртымо улыт, ындэ нунын дэнэ пашам нэобязатэльнэ ышташ шонат. Тыгай йоҥылыш шонымашлан мучашым ыштыман.

Моло вэрэат самырык комсомолэц-шамыч дэнэ паша ыштымаш начар организоватлымэ.

Тэвэ Йошкар-Ола Марторг пэлэнсэ комсомол комитэтым налына. Тидэ комитэт улыжат комсомолыш 3 йэҥым пуртэн. Но комсомол комитэт нуным мондэн. Нунын кокла гыч коктынжо нигуштат огыт тунэм. Сойуз пашам огыт ыштэ. Поручэнийым огыт пу. Марпромсойуз пэлэнсэ комсомол комитэт сэкрэтарь Хвостов самырык комсомолэц-шамычлан комсомол поручэнийым пуаш лӱдэш.

Самырык комсомолэц-шамыч дэнэ паша ыштымашым вийаҥдыман. Нунын дэнэ пашам кӱрылтдэ ыштыман. Чылаштымат политучобо дэнэ авалтыман. Нуным тӱрлӧ лэкцийыш, бэсэдыш, сойузно паша ыштымашкэ шупшын шогыман. Поручэнийым лӱддэ пуаш, шуктэн шогымыштым тэргаш да пашаштышт полышым пуаш.

Комсомол радам кушкэш

СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаш да сайлашлан йамдылалтмаш молодьож коклаштэ активностьым вийан нӧлтальэ. Тидым тэвэ комсомол радам кушкаш тӱҥалмаш гычат пэш ужаш лийэш.

„Лопатин кагаз комбинатыштэ комсомол организаций кэчэ йэда кушкэш. Тэвэ 24 дэкабрыштэ да 10 йанварыштэ 11 стахановэц да ударник рвэзэӱдыр-шамыч комсомолыш пуртымо"—манын мэмнан йункорна Мокэйэв йолташ воза.

„Роҥго район „Азнур" колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыштэ кызыт мартэн ик комсомолэц вэлэ ыльэ. Вэрховный Совэтыш сайлымаш дэч вара комсомол организаций кушкаш тӱҥальэ. Кызыт организацийыш 10 йэҥым пуртымо. Адак „Красный пахарь" колхоз пэлэн у организаций почылто"—воза Никитин.

„Сотнур районысо „У йал" колхоз пэлэнсэ комсомол организацийышкат шукэртэ огыл 4 комсомолэцым пуртымо", (Фэдотов И.).

Задачэ тыштэ — сайлымаш годым шочшо у самырык активым, стахановэц, ударник - шамычым комсомолыш шупшмо пашам вийаҥдаш да вуйлаташ.

* * *

Йошкар-Ола Марий пэдагогичэский рабфакысэ комсомол организацийыштэ сэнтьабрь тылзэ годсэк комсомолыш угычын 33 йэҥым пуртымо. Кызыт адак кок йэҥым—В. Йэфрэмов дэн И. Николайэвым комсомолыш пурташ пунчальэ.

Йашкуич.

* * *

Шэрнур кыдалаш школышто комсомолыш угычын 27 йэҥым пуртымо. Нинын кокла гыч шукыжым Вэрховный Совэтыш сайлымэ годым кушшо активист-шамыч улыт.

И. П. Иванов.

◆ Чиркэ пэлэ кыдалаш школын 6—7 классыштыжэ тунэмшэ-шамыч (Пэктубай район) комсомолыш пураш йамдылалтыт. Кызыт комсомолыш пураш шонышо тунэмшэ-шамыч шкэ политичэский шинчымашыштым нӧлтат.

А. Ф.

* * *

◆ „У корно" колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыштэ (Параньгэ район) воспитатэльнэ пашам сай шындымэ. Комсорг Киров йолташ бэспартийнэ молодьож коклаштэ воспитатэльнэ пашам ыштэн шога. Кызыт 7 самырык колхозник комсомолыш пуртымо. Нунын коклаштэ 2 ӱдыр.

В. Алэксандров.

ЭРНСТ ТЭЛЬМАН.

Гэрман пролэтариатын вождьшо Эрнст Тэльман

Эрнст Тэльман гэрманский пролэтариатын вождьшо. Тудым гэрманский фашист кашак 1933 ий 3 мартыштэ тьурмаш пэтырэныт. Талэ рэвольуционэр, гэрманский пролэтариатын йӧратымэ вождьшо Эрнст Тэльманын гитлэровский тьурмаштэ ындырат илымыжлан 5 ий тэмын. Тудым фашист кашак йанлыкла ындырат.

1934 фэвраль тылзыштэ Тэльманын йолташыжым —Ион Шэрым йанлыкла орландарэн пуштмо дэч вара Тэльман йолташым Моабитэ тьурма гыч „допрос" ышташ гэстапон Пинпальбрэхтштрассысэ тӱҥ управлэньышкыжэ кондэныт да тушто пэш чот кырэныт. Тыгэ талэ рэвольуционэрым пэш чот орландарэныт да кызытат орландарат.

Эрнст Тэльман 1886 ийыштэ Гамбург олаш (Гэрманий) шочын. Тудо самырыкшэ годымак портовой грузчик, морӓк лийын пролэтариатын рэвольуционный пашаштыжэ активнэ участвоватлаш тӱҥалэш. Тэльман 1902 ийыштэ гэрман социалдэмократичэский партий радамыш пура.

1914 ийыштэ импэриалист сар тӱҥалмэ годым Тэльман Карл Либкнэхт могырыш лийэш да гэрманский социал-дэмократийын прэдатэльжэ - шамыч ваштарэш чарныдэ кучэдалаш тӱҥалэш. 1920 ийыштэ Эрнст Тэльман Гэрманский коммунист партий радамыш пура. Тид дэч вара тудо Гэрманийыштэ подлиннэ большэвистский партийым ыштышаш вэрч пэнгыдын кучэдалшэ борэц лийын шога.

Тэльманын вуйлатымыжэ почэш Гэрманский коммунист партий шкэ тушманжэ кашакым, пурла да „шола" оппортунист кашакым, троцкист да моло прэдатэль, пашазэ классын тушманжэ кашакым шалатэн пытарэн. Тэльман йолташ—Коминтэрн Исполкомын активный дэйатэльжэ.

1921 ийыштэ Тэльман Коминтэрнын III-шо конгрэссышкыжэ сайлалтэш, тыгэ тудо рэвольуционный Москвам пэрвой кана ужэш. 1923 ийыштэ Эрнст Тэльман Гэрманийыштэ гамбургский восстанийым организоватлымаштэ эн талэ вуйлатышэ лийэш. Гамбургышто кучэдалмаштэ Тэльманын подлиннэ рэвольуционэр улмыжым, массэ дэнэ эрэак кыл кучымыжым пӱтынь партий ужын.

Тэльман йолташ 1924 ий гыч Гэрманский Компартий ЦК Политбӱрон члэнжылан шога.

Пӱтынь тӱньасэ пролэтариат дэн шэмэр калык Тэльманым фашистский тьурма гыч утарышаш вэрч йэдинный фронтыш ушнэн кучэдалыт. Тэльманлан эрыкым!

Комсомолэц Мурзаков йолташым ВКП(б) кандидатыш пуртымо

Мурзаков йолташ „Тӱҥалтыш" колхозын (Роҥго район) эн активнэ колхозникшэ. Тудо колхозышто пашам стахановла ышта. Адак общэствэннэ пашашат активнэ участвоватла. СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ годым агитаторлан пашам ыштыш.

Кызыт ВКП(б) Роҥго райком комсомолэц Мурзаков йолташым ВКП(б) кандидатыш приниматлыш.

М-й.

Комсомолыш огыт приниматлэ

Параньгэ районышто ончыл колхоз молодьожын комсомолыш пураш шонымаш кугун кушкын. Тэвэ „Вэнэра" колхоз пэлэнсэ пэрвичнэ комсомол организацийыш 9 йэҥ йодмашым пуэн. Нуно рэкомэндацийымат муныт. Но райкомол (сэкрэтарь Йусупов) нунылан комсомолыш пураш полшымо олмэш, „мэмнан кызыт анкэт укэ, садлан комсомолыш огына приниматлэ"—манын нуным комсомолыш пурымаш дэч искусствэннэ кучэн шога.

Параньгэ райкомоллан анкэт укэ манын молодьожым комсомолыш пурымаш дэч искусствэннэ кучэн шогаш нигэат правам пуэн огыл. Тыгай бӱрократичэский койышым кызытак пытарыман.

Ложкин.

ССР УШЭМ ПРОКУРАТУРЫШТО

Кызыт СССР НКВД орган-шамыч „право - троцкистский блок" лўман заговорщичэский группо паша дэнэ слэдствийым пытарэныт. Слэдствий дэнэ установитлымэ: тидэ группо СССР дэк тушман иностраннэ государствэ-шамычын развэдкыштын заданийышт почэш организоватлалтын. Тидэ группо шкэ ончыланжэ тыгай цэльым шындэн: иностраннэ государствэ-шамычлан пайдалын шпионаж, врэдитэльствэ, диверсий, тэррор, СССР-ын войэннэ куатшым кўрлмаш, СССР ўмбак нинэ государствэ - шамычын войэннэ нападэньыштым провокаций, СССР-ын сэнгалтмыжэ, СССР-ым ужашлымаш да ончыктымо иностраннэ государствэ - шамычлан пайдалын—СССР дэч Украиным, Бэлоруссийым, Срэднэ-Азиатский рэспублик-шамычым, Грузийым, Армэнийым, Азэрбайджаным, Дальний Востокышто Приморьэм пўчкын налмаш, пытартышлан, СССР-ыштэ улшо социалистичэский общэствэнный дэн государствэннэ стройым сўмыралмаш, капитализмым пӧртылтымаш, буржуазий властьым пӧртылтымаш.

Слэдствий дэнэ установитлымэ: „право-троцкистский блок" шкэ радамышкыжэ троцкист, пурла, зиновьэвэц, мэньшэвик, эсэр, Украин, Бэлоруссий, Грузий, Срэднэ-Азиатский рэспублик-шамыч, Армэний, Азэрбайджан буржуазнэ националист-шамычын подпольно антисовэтский группыштым ушэн.

Слэдствийын матэриалжэ-шамыч дэнэ установитлымэ: „право-троцкистский блокын" участникшэ-шамыч Совэт правитэльствым вашталтэн да буржуазий властьым пӧртылтышаш вэрч кучэдалмашты чылтак иностраннэ агрэссор-шамычын вооружонно полышыштлан ўшанэныт. Иностраннэ агрэссор - шамыч тидэ полышым тыгай условий дэнэ пуаш сӧрэныт: СССР-ым ужашлаш да СССР дэч Украиным, Бэлоруссийым, Срэднэ-Азиатский рэспублик-шамычым, Грузийым, Армэнийым, Азэрбайджаным да Приморьэм пўчкын налаш. Слэдствий дэнэ установитлымэ: тидэ заговорын шуко вуйлатышыжэ дэн участникшэ-шамыч иностраннэ развэдкэ-шамычын шукэртсэ агэнтышт ылыч, шуко ий годым нинэ развэдкэ-шамычлан пайдалын шпионский пашам шуктэн шогэныт. Тидэ эн ончычак заговорын ик вдохновитэльжэ—калык тушман **Л. Троцкий** дэк тўкна. Тудо, кызыт установитлымэ почэш, шпион лийын, ик иностраннэ развэдкэ дэнэ альэ 1921 ий гычак да вэс иностраннэ развэдкэ дэнэ 1926 ий гыч кылдалтын ыльэ. Тидэ паша дэнэ йўжо обвиняэмыйжэ кугыжан охранкын провокаторжо да агэнтшэ ылыч.

Установитлымэ: „право-троцкистский блокын" шуко главарьжэ-шамыч шкэныштын шпионский, врэдитэльский, дивэрсионный дэн тэррористичэский пашаштым **Троцкийын, Бухаринын, Рыковын** вийакш заданийышт почэш да йўжо иностраннэ государствэ-шамычын гэнэральнэ шойакыштышт кумдан шонэн налмэ да разрабатыватлымэ план почэш шуктэныт.

„Право-троцкистский блокын" тэррористичэский дэйатэльностьшо шотышто установитлымэ: обвиняэмый-шамыч заговор участник-шамычын врач **Л. Г. Лэвинын, И. Н. Казаковын, А. И. Виноградовын** да профэссор **Д. Д. Плэтньовын** полышышт дэнэ **В. В. Куйбышэвым, В. Р. Мэнжинскийым** да **А. М. Горькийым** злодэйски колымашкэ шуктэныт.

Тугак установитлымэ: **С. М. Кировым** троцкистско-зиновьэвский цэнтрын злодэйски пуштмашыжэ „право-троцкистский блокын" пунчалжэ почэш ышталтын.

Слэдствий установитлэн: тидэ чудовищнэ прэступлэньэ-шамыч троцкист-шамычланат, пурла-шамычланат случайность лийын огыл.

Альэ 1918 ийыштак, Октябрь рэвольуций почэш тунамак Брэстский мирым заключатлымэ жапышты, **Бухарин** да „шола" коммунист-шамыч манмэ тудын группыжо дэн **Троцкий** шкэнжын группыжо „шола" эсэр-шамыч дэнэ пырльа Совэт правитэльствын главажэ **В. И. Лэнин** ваштарэш заговорым организоватлэныт.

Слэдствий матэриал гыч коймо почэш, **Бухарин, Троцкий** да моло заговорщик-шамыч Брэстский мирым кўрлаш, совэт правитэльствым сўмырал шуаш, **В. И. Лэниным, И. В. Сталиным** да **Я. М. Свэрдловым** арэстоватлаш да пушташ, тунам маскироватлалтылан шкэныштын „шола" коммунист манын лўмдышӧ бухаринэц-шамыч гыч, троцкист дэн „шола" эсэр-шамыч гыч у правитэльствым сформироватлаш цэльым шындэныт.

1918 ий жапыштэ **Лэнин** дэн совэт власть ваштарэш тидэ прэступлэньэ-шамычым ончалмэк совэт калык ваштарэш троцкист дэн бухаринэц-шамычын чыла вэрысэ прэступно дэйатэльностьышт раш да умылышашан лийэш.

Паша дэнэ судэбнэ отвэтствэнностьыш привлэкатлымэ: **Н. И. Бухариным, А. И. Рыковым, Г. Г. Йагодам, Н. Н. Крэстинскийым, Х. Г. Раковскийым, А. П. Розэнгольцым, В. И. Ивановым, М. А. Чэрновым, Г. Ф. Гриньком, И. А. Зэлэнскийым, С. А. Бэссоновым, А. Икрамовым, Файзулла Ходжайэвым, В. Ф. Шаранговичым, П. Т. Зубарэвым, П. П. Булановым, Л. Г. Лэвиным, Д. Д. Плэтньовым, И. Н. Казаковым. В. А. Максимовым да П. П. Крьучковым.**

Обвинитэльно заключэньым ССР Ушэм Прокурор утвэрдитлэн да паша дэнэ пырльа СССР Вэрховный Судын Войэннэ коллэгийышкыжэ виш судэбнэ засэданьэш ончашлан колтымо.

ССР Ушэм Вэрховный Судын Войэннэ коллэгийыштыжэ пашам ончымаш тэний 2 мартлан назначайалтын. (ТАСС).

АГИТАЦЭ ДЭН ПРОПАГАНДЭ ПАШАШТЭ СИТЫДЫМАШЫМ ПЫТАРЫМАН

Агитацэ дэн пропагандэ комсомол организацийын пашаштыжэ тўнг вэрым налын шога. Садлан кажнэ райкомолын, пэрвичнэ комсомол организаций - шамычын задачышт: молодьож коклаштэ агитацэ дэн пропагандэ пашам вийангдаш, комсомолэц да нэсойузный молодьожын идэйнэ политичэский шинчымашыштым нӧлталаш. Тидлан политшкол-шамычын пашаштым сайэмдыман, молодьожлан тўрлӧ тэмэ дэнэ лэкций, бэсэдэ-шамычым эртарыман.

Но посна райкомол-шамыч тидым умлэн огытыл. Политшколым пропагандист шамыч дэнэ комплэктоватлымашым формальнэ эртарэныт. Тидын дэнэ пропагандист пашашкэ сай тэргэн налдыдымэ йэнг-шамычым вэрэштыныт. Нуно политзаньатийым сай организоватлымэ олмэш, умылэннэ развалитлаш тыршат. Тэвэ **М. Э.** йункор мланна тыгэ воза:

Кугу Парат йал совэт пэлэнсэ комсомол организацийыштэ тэний политзаньатий икканат эртарымэ огыл. Комсомолэц-шамыч пропагандист Токэйэв дэч (тудак комсорг) политзаньатийым эртараш йодыт гын, тудо „ом йарсэ" манын политучобым умышлэннэ срыватлэ. Сотнур райкомол тидын нэргэн пала гынат нимогай мэрым ок ыштэ.

„Чогыт сорла" колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыштат (Марий-Турэк район) тэний улыжат ик кана гына политучобо эртаралтын. Садлан 11 комсомолэц тунэмдэ кодыт—манын **Бушков П.** йункор увэртара.

Тыгак **Кой-Сэла** йал совэт пэлэнсэ комсомол организацийыштэ (Шэрнур район) пропагандист Бэрдников политзаньатийым чўчкыдын кўрлэш. Тылзэш 3 кана эртарымэ олмэш ик кана вэлэ эртара.—манын **„Комсомолэц"** йункор воза.

Кужмарий пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ комсомол организацийысэ комсомолэц-шамыч (Ронго район) пропагандист укэлан нигушташ огыт тунэм. Райкомол пропагандистым пуаш огэшт шоналтэ,—манын **Загайнов** йолгаш воза.

Туршо йал совэт пэлэнсэ комсомол организаций политкружокын пропагандистшэ Плотников йолташ тэний политзаньатийым ик канат эртарэн огыл,—манын **Ник. Сорокин** йункор увэртара.

Тыжэч раш палэ: Сотнур, Ронго да Оршанкэ райкомол-шамыч политик-воспитатэльный паша дэнэ кўлэш сэмын огыт заниматлэ. Пропагандист-шамычым огыт вуйлатэ, нунын пашаыштымыштым огыт шинчэ.

Г. И. КОНДРАТЬЙЭВ
ВЛКСМ Маробком сэкрэтарь

КОМСОМОЛЫШ ПУРТЫМО ПАШАМ САЙЭМДАШ

ВЛКСМ Цэнтральный Комитэтын IV-шэ плэнумжо комсомолыш шўшкылтыш пурышо тушман шамыч комсомолым кумдан нэсойузный молодьож массэ дэч ойырэн шогэныт да комсомол организаций кушмашым чараклэн шогэныт манын ончыктыш. Комсомол райком дэн горком пашайэнг - шамычын вниманьыштым врэдитэльствын послэдствийжым пытармашкэ виктарыман ыльэ. Но посна райком дэн горком пашайэнг-шамыч тидэ задачын кўлэшлыкшым альэ мартэнат умылэн огытыл. Посна районлаштэ комсомол организаций кушмаш чытак лийдымын начар кайа. Ты шотышто Пэктубай, Морко, Параньгэ райкомол-шамыч ойртэмалтын шогат. Пэктубай районышто гын, комсомол организаций кушмо олмэш изэмаш гына тўналын. Кызыт мартэн тыштэ колхоз комсомол кокла гыч 13 йэнглан изэмын. Морко районышто 1937 ийыштэ 139 йэнглан изэмын. Марий - Турэкыштэ—35, Параньгаштэ 20 йэнг. Тидэ изэммаш утларакшым колхозник-шамыч шотэш лийын.

Иатыр районлаштэ комсомолыш пурышашлык молодьож изэмын шога. Тэвэ ВЛКСМ Пэктубай райкомышто 1937 ий кумышо кварталлан 35 йэнгым пуртымо, а 1937 ий 4 кварталлан—улыжат — 21 гына. Моркышто кумышо кварталлан 52 йэнгым пуртымо, а 4 кварталыштэ 16 йэнгым гына пуртымо.

Колхозно комсомол организаций-шамыч кушмаш тидын дэчат начар. Йурин районышто 1937 ийыштэ комсомолыш 153 йэнгым приниматлымэ, тыжэчын колхозник кокла гыч улыжат пэлыжэ гына. Косолоп районышто комсомолыш пуртымо 312 йэнг гыч колхозник-шамыч кокла гыч 141 йэнг вэлэ. Пэктубайыштэ 116 гыч—68 колхозник, Моркышто 172 гыч—91 колхозник.

Иатыр вэрэ комсомолыш пуртымо годым комсомолыш пурышо дэч экзамэн эртарымэ сэмын шуко вопрос-шамыч пуэдымашым эртарат. Тэвэ ВЛКСМ Йошкар-Ола горкомышто комсомолыш пуртымо годым Смирнов дэч (рэдакций) 15 вопрослан вашмутым йодыныт. Сотнур райкомол сэкрэтарь Амакайэв йолташ комсомолыш пурышо шамыч дэч: „СССР кунар квадратный километр площадым заниматла?"—манын йодын Тыгай бўрократичэский вопросым пумылан кӧра райкомолын бўрожо 7 ўдыр-шамычым комсомолыш пуртымаш дэч отказэн.

Посна райкомол-шамыч, тыгак пэрвичный комсомол организацийымтат колхозный молодьож коклаштэ пашам вийангдэн колташлан нимомат огыт ыштэ. Сандэнак вэт ВЛКСМ Торйал райком (Чэгайэв) тидэ ий фэвральэ тылзыштэ комсомолыш улыжат 6 колхозникым вэлэ пуртэн. Йошкар - Ола районыштат 10 колхозникым вэлэ пуртымо. Моло районлашгат положэньэ тыгайак. Нинэ факт-шамыч ВЛКСМ райком-шамычын нэсойузный молодьож, утларакшэ колхоз молодьож дэнэ пашам чыташ лийдымын начар ыштымыштым ончыкта. Тидэ шотышто райкомол-шамычлан, горкомоллан сэрйозно шоналташышт кўлэш.

Звэнига, Марий - Турэк, Сотнур да Йурин районлаштэ промышлэнный пашазэ-шамыч йатыр улыт. Нунын коклаштат пашам пэш начарын шындымэ. Тэвэ Марбумкомбинат пэлэнсэ комсомол организацийын комитэтшэ путынь 1937 ий мучко комсомолыш пашазэ-шамыч кокла гыч 36 йэнгым вэлэ пуртымо. А комбинатыштэ молодьож —900 утла.

Ўдрамаш молодьож коклаштэ пашам начарын ыштымылан лийын ўдыр-шамыч комсомолышко шагал пураг. Тэвэ муглан Кужэнэр районышто 1938 фэвральлан комсомолыш пурышо 28 йэнг гыч ўдыр улыжат иктэ гына.

Комсомол радамым кушташлан молодьож коклаштэ политико - воспитатэльный пашам нойыдэ ыштыман.

ШОШО АГАЛАН ЙАМДЫЛАЛТАШ АКТИВНЭ ПОЛШАШ

ÖРДЫЖТÖ УЛЫТ

„Мэмнан задачына,—тэниӥ шурно лэктышым ӱмасэ дэчат кугэмдаш да „7-8 миллиард пырчэ вэрч“ Сталин йолташын мэмнан ончылан шындымэ лозунгыжым тӱрыс шукташ. Ты кугу задачым шуктышаш в э р ч, колхозласэ кажнэ пэрвичнэ комсомол организацэ, кажнэ комсомолэц кучэдалшаш улыт.

Кӱкшö шурно лэктыш вэрч кучэдалмашт э, шошо агалан образцово йамдылалтмаш пэш кугу вэрым налэш. Тугэ гынат, Ронго районышто посна пэрвичнэ комсомол организацэ - шамыч, ты кугу политичэский пашам мондэныт.

Тэвэ: Алэксэйэвкэ йал совэтыштэ, колхоз-шамыч шошо агалан чытыдымэ начар йамдылалтыт. Йал совэт мучко 7 колхоз гыч, йал озанлык тарман дэнэ машина-шамычым ик „День урожая“ колхоз гына тӱрыс ачалэн пытарэн. Тидэ колхоз тэрысымат луктын, миньэральнэ уйаӈдышымат йамдылэн. Каласаш кӱлэш, тидэ колхозат сортообмэным альэ тӱгалын вэлэ. А моло колхоз - шамычышт, шошо агалан чытыдымэ начар йамдылалтыт. „Искра“ колхоз, тидэ шотышто эн почэш шӱдырна. Йал озанлык машина-шамыч, пэлыжэ утла ачалымэ огытыл. Миниральнэ ӱйаӈдышымат пэш ш а г а л йамдылымэ. Сортообмэным тӱгалынат огыт ул. Агроучобо ок эртаралт. Тидэ колхозышто пэрвичнэ комсомол организацэ уло. Но тудо шошо агалан йамдылалтмаш паша дэч ÿрдыштö шога. Комсорг Волкова тидэ паша дэнэ ок интэрэсоватлэ.

„Чэвэр май“ колхозат миньэральнэ ӱйаӈдышым пэш эркын йамдыла. Ломыжым план почэш 38 цэнтнэр олмэш 10 цэнтнэрым, торфым 500 тонн олмэш 50 тонным да т ӱ р л ö миньэральнэ ӱйаӈдышым 71 ц э н т н э р олмэш 28 цэнтнэрым гына йамдылэн. Тэрысымат ситышын лукмо огыл.

„Знамя революций“ колхоз (прэдсэдатэль, комсорг —Климов) да моло колхозат альэ шошо агалан пэш эркын йамдылалтыт.

Йал совэт кöргыштö сортировко машинат укэ. Сандэнак „Чэвэр май“ колхозышто ӱдышаш пырчэ пэлыжэ утла сортироватлымэ огыл. Тугэ гынат, сортировкым кондаш нигэат ок шоно.

Алэксэйэвкэ йал совэт мучко, агрокружок дэн кӱкшö шурно вэрч кучэдалшэ звэна ик колхозыштат укэ. Колхоз-шамыч ваш - ваш огыт сорэвноватлэ. Йал совэт прэдсэдатэль комсомолэц—Рачков, тыгай йöрдымаш положэным нормальнэлан шотла.

Тыгак Манан-Мучаш, Николайэвкэ йал Совэт-шамычат шошо агалан начар йамдылалтыт. Тыштат комсомолэц-шамыч колхоз - шамычлан кӱлэш нарэ огыт полшо.

Райкомолат шошо агалан йамдылалтмаш паша дэнэ заниматлаш тӱгалын вэлэ.

И. Савай.

Комсомолэц-шамыч ончылно улыт

Звэнига район Нурда-Мучаш йал совэт „Чодра химик“ промколхоз пэлэнсэ комсомол организаций вийан кушкэш. Тидэ организацийыштэ 1934 ийыштэ улыжат 4 комсомолэц вэлэ ыльэ гын, кызыт 20 комсомолэц уло.

Комсомолэц - шамыч шошо агалан йамдылалташ вийан полшат. Комсомолэц-шамыч кокла гыч кӱкшö шурно лэктыш вэрч кучэдалшэ звэнам организоватлымэ.

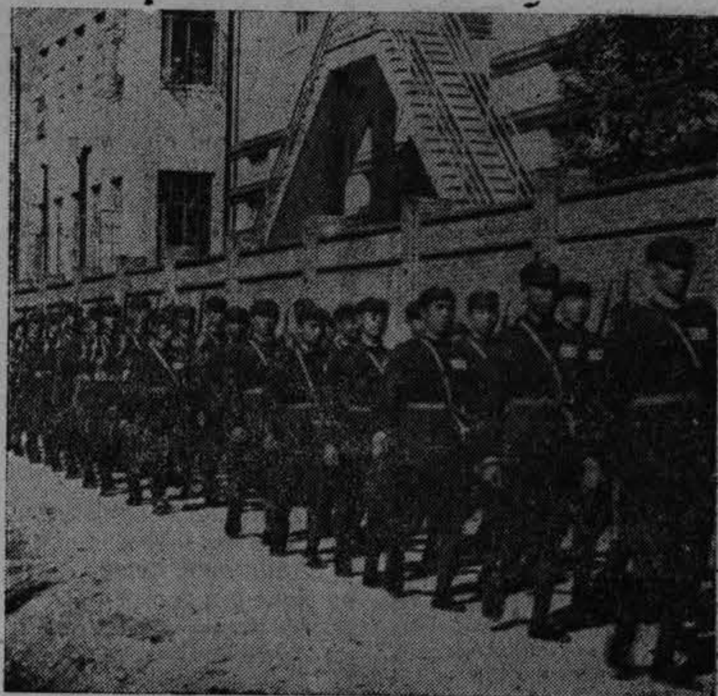
Комсомолэц-шамыч торф лукмаштэ пашам ыштат. Тэвэ комсомолэц **Чэрнов И.** дэн комсомолка **Дэржавина Дарийа** кэчэш торфым 2 тонн олмэш 4 тонным, адак утларакат луктыт.

К. Т. Чапайэв.

Мландэ ӱйаӈдышым йамдылат

Параньгэ район Ильпанур йал совэт „Трактор“ колхоз шошо агалан сайын йамдылалтэш. Йал озанлык машина-шамычым да тыгакак чыла кычкымэ ӱзгарым тӱрыс ачалэн шындымэ. Мландэ ӱйаӈдышым ситышын йамдылымэ. Урлыкаш пырчым ситышын йамдылэн, эрыктэн оптымо. Тыгак „Партизан“ колхозат шошо агалан йамдылалтэш. Тупицин М. дэн Васильйэв И. коктын 24 тонн олмэш 40 тонн торфым луктыныт.

Мухин П.

Китай молодьож-шамыч фронтыш кайат.

Вэрыш лэкмашышт укэ

Ронго район „Кундыш“ колхоз пэлэнсэ комсомол организацийыштэ комсомол пашам пэш начарын шындымэ.

Комсомолын тӱҥ обӓзанностьшым — большэвизмым овладэватлымэ да молодьожым коммунизм шӱлышэш воспитатлымаш пашам мондэныт. Политик тунэммашым пэш начар организоватлымэ. Йатыр комсомолэц-шамыч (Тихонов Г., Карпов М.) политик тунэммаш дэнэ авалтымэ огытыл. Комсомолэц-шамыч эн элэмэнтарный комсомольский дисциплинымат огыт шукто. Комсорг Тихонов шкэжат члэнский взносым жапыштэ тӱлэн ок шого.

Нэсойузно молодьож коклаштэ нимогай массовой-агитационный п а ш а ок ыштал т. Сандэнак комсомол организаций йöршэшат ок куш.

Чыла тидэ положэным ВЛКСМ Ронго райком палэн шога. Но полышым пуаш огэшат шонал т. Вэт райкомол пашайэӈ - шамыч тышкэ пэш шуэн толыт, шуэнжат лӱмлан вэлэ толыт. Тэвэ шукэртэ огыл райкомол сэкрэтарь Сорокин йолташ тышкэ толын ыльэ гынат, нимогай полышымат пуэн ыш кодо. Общо мут дэнэ изишак мутланыш да лэктын кайыш.

Тидэ организацийлан райкомол дэч сэрйозный полыш кӱлэш.

Кудрьашов М. Г.

ГРАЖДАН САРЫН ГЭРОИЖО

МИХАИЛ ВАСИЛЬЙЭВИЧ ФРУНЗЭ

М и х а и л Васильйэвич Фрунзэ 1885 ий 2 фэвральыштэ Пишпэк олаш (Срэдний Азий) шочын. Тудын ачажэ фэльдшэр, аважэ Воронэж губэрнысэ йорло крэстьанкэ улмаш.

Тудо Пэтэрбургышто самообразованьэ гимназичэский кружоклаштэ тунэммыжэ годымак рэвольуционный идэй-шамычым йöраташ тӱгалын. Варажым шкэнжым тичмашньэк па шазэ движэнийлан пуа да РСДРП радамыш пура.

Тудлан 20 ий тэммэкэ, тудо пэрвой бойэвой крэщэным налэш. 1904 ий мучашыштэ Фрунзэ институт гыч лукталтэш, полиций дэнэ арэстоватлалтэш да Пэтэрбург гыч колталтэш.

Шкэ кугу пашажым сэмымашыжлан пэнгыдын ӱшанэн, Фрунзэ Ивановский ткач-шамычын пычкэмыш казармышкышт кайа да эксплоатацийын гньотшо дэнэ тэмдалмэ, шужышо пашазэ-шамычлан рэвольуционно мут-шамычым каласкалаш тӱгалэш. Тыштэ тудо эн лишыл, эн палымэ йэӈ лийэш.

Тудо Ивано-Вознэсэнский РСДРП организацийын организаторжо да вуйлатышыжэ лийын, пашазэ-шамыч дэн пырльа чыла йöсым чыта, орлыкыш логалэш. Пэш шуко кана тудым полиций тэмдалаш тöчэн, но кӱртньö гай пэнгыдэ большэвик ик канат лӱдын, чакнэн огыл.

1907 ийыштэ Шуэ олаштэ Фрунзэм большэвик-шамыч дэнэ кылым кучымылан сакэн казнитлаш пригоборитлат. Приговорым увэртарымэкэ тудын дэк адвокат мийэнат йодын:

— Поро рвэзэ! Ну, молан чыла тидэ тэндалан кӱлэш? Шкэ пролэтарийшамычэт дэч ойырло... Тыгэ ыштэт гын, тыйым кызытак утарат, манын ӱшанэм.

Фрунзэ защитэ дэч отказэн.

— Мый кэлшышэ шуткым вэлэ йöратэм,—манын тудо пэнгыдын каласэн.

Судын Фрунзэм казнитлымэ нэргэн приговорым лукмыжым палэн налын, лу тӱжэм дэнэ пашазэ-шамыч тьурман капкажэ дэкэ толын, шэргэ йöратымэ Фрунзэм утараш йодыныт. Пашазэ-шамычын йодмыштлан вэрч казнитлымаш шуко ийлан каторгыш колтымаш вашталтын. Михаил Васильйэвич пэш йöсö условийыштэ кандаш ийым Владимирский, Николайэвский да Алэксандровский вэрлаштэ эртарэн

1915 ий ийульышто Фрунзэ угыч тьурмаш вэрэштын. Тудо тьурма гыч куржын да Василэнко фамилий дэнэ Читаштэ рэвольуционный пашам колташ тӱгалын. Арэст дэч шылын, Михайловын паспортшо дэнэ тудо салтак-шамыч коклаштэ большэвистский агитацийым колташлан западный фронтын частьлашкыжэ пура.

1917 ийыштэ Фрунзэн рэвольуционный талантшэ эн вийан пэлэдалтын шуэш. Тудо партийн ы, совэтский да озанлыкысэ да войэнный отвэтствэнный пашам ышташ тӱгалэш. Ивановский да Шуйский пашазэ-шамыч гыч кок тӱжэм йэӈган отрьадым организоватла, нуным оружий дэнэ вооружитла да Москошко наӈгайа. Большэвик т к тикын правилжэ-шамычым пэш сайын палымыжлан кöра тудын вуйлатымэ отрьадшэ йункэрский крэпостьым налэш.

ЦК рэшэньэ почэш Фрунзэ йолташ нылымшэ армийын командуйущийжылан назначатлалтэш да Восточный фронтыш кайа.

1919 ийыштэ Фрунзэ ныл армий дэнэ Колчакым Волга дэчын шэнгакэ Урал дэк шӱкалын.

1920 ий мучко Михаил Васильйэвич Гуркэстанлыштэ лийын. Тыштэ казак-шамыч контррэвольуцийлан шалатымаш ударым ышта, басмак-шамычын шайкыштым шалата, лэнинско-сталинский национальный политикылан илышыш пурта, Туркэстан калык-шамычлан совэт властьым восстановитлаш полша.

1920 ий шыжым контррэвольуцийын послэдмышыжэ барон Врангэль Крымский полуостровыш нагупатлаш тӱгалын.

Цэнтральный Комитэт да совэт правитэльствэ Врангэльым тэлэ шумэш шалаташ рэшатлэныт. Тидэ сложный задачым шукташ гэройльный пролэтарский полководэц М В. Фрунзэлан ӱшанэн пуалтэш.

Тидэ задачым тудо пэш чаплын шуктэн.

Граждан сар пытымэкэ Михаил Васильйэвич Иошкар Армийым рэорганизоватлышаш да тудым социалистичэский государствын шалаташ лийдымэ крэпостьышкыжо с а в ы р ы ш а ш вэрч Троцкий ваштарэш пэш вийан кучэдалын. Тудын поро шӱмжö шкэ калыкшым мучашдымын чот йöратэн. Тудо пэш шуко тӱжэм й э ҥ ы н тыршышэ йолташыжэ ыльэ.

Михаил Васильйэвич молодьожым путырак чот йöратэн. Тудо молодьожым коммунистичэский общэствым ыштышаш пийалан илыш вэрч кучэдалаш ӱжын. Тудо лэнинский комсомолым войэнный искусствым тунэмаш, Иошкар Армийым пэнгыдэмдаш да калык тушман-шамыч дэк чаманыдымэ лийаш туныктэн.

Михаил Васильйэвичын илышыжэ мэмнан социализмын чаплэ зданьэжым ыштэн шуктымына дэч ончыч кӱрылтын. Но пламэнный рэвольуционэрын шокшо вӱржö мэмнан эамышэштына волгалтэш. Тудын гэройчэский илышыжэ нигунамат огэш коло. Фрунзэн кугу образшэ Лэнин Сталин партийын пашажэ йöршэш сэӈгымэ корнышто корным ончыктышо шӱдыр лийэш.

Марпэдрабфакын студэнкажэ А. П. Бабина йолташ. Тудо Йошкар-Оласэ учэбный завэдэньэ-шамычын лыжный сорэвнованьыштэ пэрвой вэрым налын. (5 клм. кужытыш).

Комсомолыш пураш шонышо-шамычлан полыш

ВЛКСМ-ыш у члэн приниматлымаш кузэ эрталтэш

ВЛКСМ члэныш пураш шонышо тидын нэргэн вэрысэ комсомол организацийыш письмэннэ йодмашым пуа. Йодмаш дэч посна ик ий дэч шагал огыл комсомолышто шогышо кок комсомол члэн дэч альэ ик партий члэн дэч рэкомэндацийым налын пуа.

Комсомолыш приниматлымаш индивидуальнэ шот дэнэ гына эрталтэш. Пэрвичный комсомол организаций комитэт (кушто комитэт укэ гын—сэкрэтарь) эн ончычак свэдэньым, пурышо нэргэн сообщэньым сайын онча, тудын рэкомэндацийжым тэрга да тэргымэ дэч вара гына йодмашым ончэн налэш. Комитэтыштэ приниматлымэ нэргэн кутырымэк, комсомол организацийын общо погынымашыжэ рэшатла. Погынымашын прийом нэргэн рэшэнийжым район альэ ола ВЛКСМ комитэт бӱро утвэрдитла. Тылэч вара тудо комсомол радамыш приниматлымылан шотлалтэш. Тидэ приниматлымэ шотак члэныш да кандидатыш приниматлымаштэ да тугак кандидат гыч ВЛКСМ члэныш кусарымаштэ кучылталтэш.

Комсомолыш у члэн дэн кандидатым приниматлымаш отвэтствэннэ паша. Тидэ пашам формальнэ ыштыман огыл. Кузэ кажнэ комсомолэц шкэ организацийжэ вэрч мутым куча, тугак организаций чыла шкэ члэнжэ вэрч мутым куча. Садлан комсомолыш у члэным приниматлымаштэ ВЛКСМ радамыш комсомоллан альэ комсомол лӱмлан нэдостойно ик тушман йэнгат пурэн ынжэ кэрт, манын шкэ организаций-шамычшэ дэч эн вниматэльнэ отношэньым трэбытла.

КАЗАКОВ МИКЛАЙ

САТЫШТЭ

Виноград орлангэ
Тӱвыргӧ, лӧза.
Йӱлышӧ тулшол гай
Вишньыжэ кэча.
Шушо олма дэнэ
Укшышт лыдыргэн:
Олмапӱ тэнийэ
Лын саскам кондэн.
Тӱрлӧ-тӱрлӧ йэмыж
Груша, виноград.
Ой, моткочак чаплэ
Коллэктивын сад!

Пэш сӧрал кэнгэжым
Кэчывал тура,
Анис олмапушко
Кагыр шукш кӱза.
Ик олма парчаштэ
Эн чот чэвэргэн,
Ӱжара эрдэнэ
Пуйто чийалтэн.
Тудо олма дэкэ
Кагыр шукш нушкэш.
Эх, могай олмажэ
Шӱвыл вӱд толэш!

Сатысэ аллэй дэн
Ошкыл тольо вот:
Ӱштэр воштыр налын
Чулым садовод.
Ужэш кагыр шукшым,
Шыдын пэлэшта:
„Ах моганьэ пакысь!
Ах, могай шайтан!
Ужынат чэвэрым,
Тӱвыргӧ олмам.
Ужынат тый сылным,
Сахарный олмам.
Тудын капшым кӧргыч
Тушко пурынэт,
Коллэктивный садын
Чапшым йомдарнэт.
Кӱзымэт дэч писын
Тэвэ камбозат,
Ньымыргэт лапашла,
Чэвэр кочшо гад!"
Ӱштыр воштыр дэнэ
Шакшым солалтэн.
Кэм йол дэнэ тудым
Тӱвыт лаштыртэн.

Мэмнан илыш кэчэ—
Коллэктивный сад:
Уждымын, сӧралын
Йэмыж-влак умат.
Вӱр дэн сэнгэн налмэ
Шочмо у элнам,
Пӱжвӱд дэн кушталмэ
Сылнэ сасканам,
Сӱмырнэт тый, шакшэ,
Локтыл пытарнэт,
Йэн кочшо буржуйым
Угыч кондынэт.
Партий дэнэ вождь йыр
Он дэн шогэна,
Гадым младэ вачын
Ӱштыл шуэна!
Мэч лодак гыч лукмо,
Йамдэ мэч мэмнан:
Кӧ нӧлта гын кидшым
Эрык погылан,
Кӧ нӧлта гын кидшым
Ачана ӱмбак—
Лаштыртэна нуным
Шэм шукш сэмынак!
1938 ий.

ШАЛЬЭ ЙАЛ

Ужам мый шочмо йалэмым Шальым
Шальэ йал пэлэдын, улангын ила.
Пуэн вождь Сталин сылнэштшэ ты йалым
Сталин мэмнан родной ачана.

Погэн налмэ пасу гыч пэш чаплэ шурно,
Тидэ чаплэ шурно кӱкшӧ лэктышан.
Сталинын пумо йыр-ваш эрык корно,
Йыр-ваш эрык корно тидэ мэмнан.

Сталин лӱм дэнэ волгалтын элна,
Сталин пийал дэн шӱмна куанэн.
Вэсэлангшэ, улангшэ колхозник чылан
Сталин вождьым ойлат саламлэн:

—Тау, Сталин! Пушыч тый пийалым.
Орлык шужымаш гыч утаршыч мэмнам.
Сталин вождь, лий кужо ӱмыран!
Тый вийан тыршэт мэмнан вэрч.

ИЛЬИН ЙАПЫК.

Пӱнчӧдӱр—улан йалыш савырнэн

Октьабрь рэвольуций дэч ончыч Пӱнчӧдӱр йал (Морко район) пэш пычкэмыш, йорло йаллан шотлалтэш ыльэ.

Рэвольуций дэч вара пашазэ дэн шэмэр крэсаньыклан улан лийаш, культуран гаш кумда да волгыдо корно почылтын. Тидэ корным—эрыкан да сэнгышэ калыкын йӧратымэ коммунист партий дэн тудын вождьшо кугу Сталин пуэныт.

1932 ийыштэ тидэ йалэш „У йэр" колхоз организоватлалтэш. Колхозыш пэрвой 15 озанлык гына пурэныт. Вара колхозын вийангмыжым ужын, уло йалгэ пурат. Кызыт тидэ йалыштэ чыланат колхозник улыт.

Кызыт „У йэр" колхозын йатыр чаплэ оралтэ-шамычшэ улыт. Кум киндэ амбар, чаплэ ушкал фэрмэ, лэвэдышан кок кугу идым, 70 имньылан йандар, волгыдо вӱта, кок мӱкш отар да тулэч молат.

Пӱнчӧдӱр йалысэ крэсаньык-шамыч ожно мландым шогавуй да косильа дэнэ куралын толашэныт. Ындэ „У йэр" колхозын кумда нуржым Морко МСТ-ын тркторжо-шамыч мамыклат.

Колхозын ик шиймэ полусложный машина, 3 тӱрэдмэ машинажэ, 5 вэйалкэ, 2 косилкэ да йал озанлык моло машина-шамычат йатыр улэдат.

1937 ийлач „У йэр" колхозын члэнжэ-шамыч ик трудодэньлан 7 килограмм гыч пырчан шурным, 10 килограмм гыч парэнгым налыныт.

Кугыжан Россий улмо годым Пӱнчӧдӱр йалыштэ 1-2 йэн гына грамотныйлан шотлалтын. А кызыт „У йэр" колхозышто нэграмотный йэнгым муаш йӧсӧ, чыланат лудын, возэн моштышо улыт.

Лэсотэхинститутын студэнтшэ Изгоров йолташ. Тудо 24 фэвральыштэ лийшэ лыжный сорэвнованьыштэ (20 клм. кужытышто) пэрвой вэрым налын.

Колхоз спэциалист-шамычымат тэхник, фэльдшэр-тракторист, слэсарь да моло тӱрлӧ шамычым—чылажэ 18 йэнгым куштэн. Нуно кызыт социалист строитэльствын тӱрлӧ участкылаштыжэ пашам активнэ ыштэн шогат. „У йэр" колхоз гыч Йошкар Армийыштэ 7 йэн служитлат. Кызыт „У йэр" колхоз гыч высший, срэдний школлаштэ, адак пэлэ кыдалаш школлаштэ—чылажэ 38 йэн тунэмыт. Тыгэ „У йэр" колхозын члэнжэ-шамычын шинча ончыланштак Сталинский Конституцийын тунэмаш пумо праважэ шукталтын шога.

Колхозын патэфонжо, физкультур кружокшо уло. Иара годым молодьож да моло колхозник-шамычат улан, пийалан да культуран илыш нэргэн сылнэ мур-шамычым куанэн колыштыт. Молодьож-шамыч ГТО значоклан йэчэ дэнэ нормо сдатлаш йамдылалтыт.

Николайэв Павэл.

„РВЭЗЭ КОММУНИСТ" газэт лудшо-шамычлан: „Рвэзэ Коммунист" газэтын пэриодичностьшо нэргэн вопросым разрэшитлымэш, тылзэш 5 номыр лэктэш.

Рэдакций.

Марпэдрабфакын студэнкажэ В. Т. Тимофэйэва йолташ. Тудо Йошкар-Оласэ учэбный завэдэньэ-шамычын лыжный сорэвнованьыштэ (5 клм. кужытыш) пэрвой вэрым налын.

Физкультур увэр-шамыч

23 фэвральыштэ Ронго районысо стрэлковый дэн лыжный сорэвнованьэ эртыш.

Стрэлковый сорэвнованьыштэ пэрвой вэрым Войэннэ учэбнэ пункт дэн НКВД-н районысо орган пэлэнсэ пэрвичный осоавиахим организацийын командышт налыныт. Кокымшо вэрым кыдалаш школ командэ налын.

Посна стрэлок-шамыч кокла гыч 50 мэтрыш лӱймаштэ пэрвой вэрым Дэмаков (кыдалаш школ) налын. Тидэ 50 возможный гыч 47 очком налын.

Иэчэ дэнэ сорэвноватлымаштэ пэрвой вэрыш Домрачэв (кыдалаш школ) лэктын. Тудо 10 километрым 49 минут 18 сэкунд коштын.

Ӱдрамаш-шамыч кокла гыч 5 километрым йэчэ дэнэ коштмаштэ кыдалаш школышто тунэмшэ Крылова (27 минут 51 сэкунд) налын. И. Савай.

* * *

Торйалыштэ. 23 фэвральыштэ лыжнэ да стрэлковый сорэвнованьэ эрталтэ. Лыж дэнэ сорэвноватлымаштэ пэрвой вэрым Лэбэдэв йолташ (У-Торйал пэдучилищ) налын. 10 километр дистанцийым 50 м. 16 сэкунд коштын.

Ӱдрамаш кокла гыч 3 километрым коштмаштэ пэрвой вэрыш Рожэнцова йолташ (пэдучилищэ) лэктын.

Стрэлковый сорэвнованьыштэ пэрвой вэрым Куклин налын. Пэрвой вэрым налшэ-шамычлан 40 тэнгэ гыч 60 тэнгэ мартэ прэмийым пумо. Ал. Бук.

Йункор-шамыч возат

Шукэртэ огыл „Ушинур" колхозышто (Кужэнгэр район) йошкар пусакым почыч. Йошкар пусаклан 100 тэнгэаш литэратурым налмэ.

Фэд. Саньуш.

Цибикнур пэлэ кыдалаш школын 6-шо „Б" классыштыжэ тунэмшэ (Йошкар-Ола район) Иэфрэмов фотоаппаратым шкэ ыштэн. Фотоаппарат сай.

Йастрэбов И.

Вэрх-Ушнур почто пӧлкан письмоносэцшэ Кошкин Васлий (Ронго район) шкэ пашажым сай ыштэн шога. Тэний тудо колхозник-шамыч коклаштэ 80 экзэмпльар тӱрлӧ газэтлан да 40 экзэмпльар журналлан подпискым погэн.

Таныгин И.

Кой-Сола пэлэ кыдалаш школышто (Шэрнур район) тунэмшэ-шамыч физкультур кружокым организатлышт. Тушко чылажэ 80 йэн возалтын. Кызыт физкультур кружок члэн-шамыч йэчэ дэнэ трэнироватлат.

Антропов.

Врид. отв. редактора—И. М. МУЗУРОВ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—146. Тираж 3000 экз. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата. Из-во „Марий Коммун".